

Le dela blage bodo nam ostale:
 Ljubezen do Boga in domačije —
 Pomoč v nezgodah bodo zmir dajale

Vedrile černe zemlje nam samije,
 V preserčni dom nas bodo pripeljale,
 Razkrile krasne néba lepотиje.

J. Lavrič.

Vera naj zvestejša prijateljica učiteljeva.

Spisal Fr. Nebostav.

(Konec.)

Predragi učitelji! izučite tedaj naj prej sami sebe, potem se še le lotite svojega težavnega dela. Vaša prva in glavna skerb pa naj vam bo živa vera, ta dragoceni zaklad, ki je naj dražji biser mladine, da ga vaša mlačnost ne bo zmanjševala v mladih neskušenih srcih, temuč da ga bo množila in gojila vsaka vaša beseda, vsako djanje. Ako vam bode svetica ta rajska luč v srcih, klile bodo veselo v njih naj krasnejše cvečici, ktere le ona sadi, le ona ohranjuje v neomadeževani čistosti: 1) ljubav gorečo, s katero ljubimo človeštvo sploh, ker smo vsi otroci enega Očeta, in 2) posebno ljubezen domorodno, ljubezen do verlega našega in velikanskega naroda, ki se razprostira v treh delih sveta.

1) Ljubezen v obče je ona čarobna vez, ki druži serce sercu, družino družini, narod narodu, celo človeštvo blaženim duhovom unega sveta. Zadnji naš namen je ona neizrečena, presrečna, večna ljubezen, po kateri hrepené tu naše serca, ktera nas ima spojit z Bogom, z virom vse ljubezni, ter nas osrečevati na veke. Kar je lepega, čudovitega storilo že človeštvo, vsemu bila je prava mati ljubezen vzajemna. Kjer pa nje manjka, ni prave sreče, ker nima podlage. Vse, kar je doveršil človek brez nje, vse je minljivo, vse nečimerno. Mogočne kraljestva, ki jih je zidala sila, vterjevala jih človeška gorka kri, bogatile jih solze nesrečnih podložnih, zginile so, kakor se počasi uteče hudournik, ko začne zopet sijati milo solnce po zemlji, kjer so razsajali malo prej divji viharji. Kraljestvo pa, ki ga je vstanovila večna ljubezen, priraslo je iz majhnega zerna, raslo krepko, ter postalo mogočno drevo, ki svoje veje razprostira po vsem svetu, kterege ne morejo podreti silni viharji brezbožstva, ker njegove veje segajo gori v nebo: svetniki keršanski. Veliki modrijani starega veka vo-

dili so s svojim umom cele narode, ktere so serčno ljubili, ter želeli jih osrečiti. Za to so nepozabljive njihove imena, ker bili so večkrat naj veči dobrotniki sveta, n. pr. Sokrat, Platon, Aristotel i. dr., ki je vse navduševala neka posebna ljubav do človeštva, kteremu so bili marljivi učitelji.

Ako bo tudi našim učiteljem geslo ona lepa, prava keršanska misel, da smo si vsi bratje in sestre, vsi otroci Najvišjega, prešinila bo tudi serca učencev, blažila jih, ter varovala enostranosti v razvijanju narodnem, v hrepenenji po omiki. Povzdignila se bo vnovič, vterdila se zopet močnejši vzvišena ideja keršanstva, ki jo v lastno nezmerno škodo nekako zane-marjajo tako imenovani izobraženci. Obudile se bodo prelepe čednosti, ki so prej slovele pri kristjanih. Prišel bo zlati čas za take učitelje, ker pridobili si bodo ljubezen in spoštovanje naroda, ki jih bo rad obilnejše podpiral vidé, da si dela lastno srečo. Zginjevala bo tako zmir bolj nehvaležnost, ki je sedaj pogostoma grenko plačilo učitelju, ki mu zmanjšuje gorečnost, žali ga nemilo, ter podira mu mnogo blagih namenov. Ali „jaz tega ne bom doživel, če se še tako trudim“, rekel bi lahko marsikteri. To pa je umazana sebičnost, živinska skerb za sedanjost, pregrešno zatajevanje svojih sil ali moči; Bog nas varuj kaj takega! Take misli zatarejo počasi vse blage čutila in namene, in so že cele narode kervavo teple. Vera tedaj naj bolj gotovo vstanovi srečo učiteljevo, časno in notranjo, — vera je naj zvestejša prijateljica njegova.

2) Zastonj pa hrepenimo po ti splošnji ljubezni, in njenih milih hčericah, po zadovoljnosti, in po budeči želji, da koristimo eden drugemu, ako sami sebe ne ljubimo, ako nam manjka domorodne ljubavi. Kdor meni, da mora vse ljudi enakomerno ljubiti, da mu ljubavi domorodne ni treba, goljufa samega sebe, in zapelja še kakega drugega. Ker splošno svojo ljubezen si le domišljuje, v djanji pa je nima, je ne more skazati. Sej nasprotuje takemu mnenju cela nprav ali lastnija človekova, ki gotovo bolj ljubi to, kar pozná, o čemur vé, da je res dobro in lepo, kar je z njo v neposrednji dotiki. Narod pa, ki nas imenuje svoje sinove, svoje hčere, poznamo vsi, vemo za njegove dobre in slabe lastnosti, živimo z njim v neposrednji doliki, ker veže nas z njim živa vez domačega narodnega jezika. Ako nam ne biva v srcih ono čutje domorodno, ako nam narod slovanski ni važnejši od kakega drugega, raz-

umeli ne bomo nikdar božanstvenih besed Jezusovih: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!“ Sicer so res vsi ljudje naši bližnji, ali vsak človek ne more vsem svoje ljubezni skazovati djanski, ker nimamo vsi enakih potreb. Zato je gotovo le malo takih, ki lahko kazaje na svoje dela dokazujejo, da imajo ono prvo občno ljubav; temuč večidel vsakemu odmenjen je čas in kraj njegovega delovanja, da tu poravná posebne potrebe, da seje dobro seme po domačih njivah, in tako pospešuje napredek v obče, in omiko človeštva v kersanskem duhu. Kdor pa išče splošne ljubavi brez domorodne, podoben je nes-pametnežu, ki za vse druge skerbi, lastne ljudi pa zanemarja, ter se ne zmeni, če se tako glasno kličejo na pomoč misleč, da bi njegova pomoč ne koristila vsem.

Častiti učitelji, čujte torej glas naroda zbudivšega se iz dolgega spanja, čujte njegove prošnje, da mu ohranite slabotno še življenje, da se ne zverne nazaj v prejšnje tmine. Vi ste posebno pozvani, da vedno in marljivo budite narodno svest; brez nje ni nam omike občne, ni nikake vesele prihodnosti, ni zaželenega sadú, katerega hočejo nekteri dobiti z narodnega našega drevesa vrivaje mu tujih mladik, ki se nočejo prijeti, kakor nam kaže zgodovina tisučerih let. Terno se vpira narod naš tujemu življu, sveti si raji z lastno le majhno lučjo izobraženosti, ko da bi pripeljal na svoje livade tuje omike blisčeče solnce, ktero druge narode osrečuje, našemu pa brani napredek, ter mu pali še tisto mlado cvetje, ki nam je pricvelo iz domačih logov. Čas je, da se resno poprimemo svoje naloge, ki nam jo je dal sam Bog: da dosežemo narodno izobraženost. Ljubav domorodna naj nas vse vodi, in kmali kmali zasijala bo po nezmernih slovanskih širjavah nova krasna luč narodne omike. Napočilo bo radostno jutro prevelikemu narodu svetá, zbudilo se povsod novo veselejše življenje, ki bo podlaga nam zlatega veka, ki se bo še le spremenil ono jutro, ko bodo vstajali naši dedje iz tužnih grobov v drugi, večni „zlati vek“.

Praktična slovensko-nemška gramatika.

(Dalje.)

xxx.

Ozirni časi.

Prestopimo kar na ravnost k opombam. Kar nemsčino zadeva, je zadost obdelovana in nimamo nič kaj posebnega pri-staviti, tedaj bomo se le nekoliko ozerli na slovenski jezik.